שער הפסוקים — ספר יחזקאל

סימן כ':

ויאמר אלי בן אדם עמד על רגליך:

ואדבר אותך:

הנה צריכים אנו לדעת, למה נשתנה יחזקאל, שנקרא בן אדם, יותר משאר הנביאים. ומעיקרא לדרוש שמות, לכה נקרא שמו יחזקאל. ומה ענין עמוד על רגליך וכו', ואמנם בתחלה צריכים אנו לבאר, שרש נשמת יחזקאל מה הוא, ובזה יובן הכל. כבר ידעתיך בשער הגלגולים, כי יחזקאל משורש קין. ושם הארכנו בענין שרש קין וע"ש:

ועתה נבאר לך הקדמה אחרת, דע, כי אדה"ר מלבד חטאו הראשון שאכל מעץ הדעת כנודע. עוד הוסיף לחטא והוליד שדין ורוחין ולילין כנודע. והנה בתחלה התחיל והוציא טפות קרי לבטלה, ואח"כ בהיותו עדיין עושה מעשה הרע הזה, בא על אשתו, ואז נתעברה ממנו חוה אשתו, מב' טפות, מן הטפה הראשונה יצא קין הבכור. ואח"כ מטיפה הב', יצא הבל אחיו. ואח"כ חזר עוד לקלקולו, והוציא טיפות קרי לבטלה, כל אותם ק"ל שנים שפירש מן אשתו, עד שהוליד שת כנודע. באופן, כי ב' בחי' טיפות קרי היו, אחת קודם קין, ואחת לאחריו, וקין היה באמצעיתם. ואמנם כשיצאה מן אדה"ר טיפת קין, ונתנה אל חוה אשתה ע"י חיבור וזיווג, עדיין היתה טיפת קין, מעורבת עם טיפות קרי שקדמו לו, כי הענין היה סמוך ורצוף זה לזה, ולכן כל טיפות של קרי שיצאו מן אדם קודם שהוליד טיפת קין, נתערבו בקין להיותם סמוכים יחד כנזכר:

עוד סיבה ב', לפי שכבר ביארתי לך בשער הגלגולים בענין עשרה הרוגי מלכות, שהיו מטיפות קרי של יוסף, ושם נתבאר שהנשמות היוצאות בבחי' טיפות קרי לבטלה, הם יותר גדולות במעלה משאר הנשמות, לפי שהם מבווי' הדעת עצמו, כי הם מאתערותא דדכורא. ושאר הנשמות הבאות בזיווג דכר ונוקבא, הם מאתערותא דנוקבא, ואינם אלא מן החסדים או הגבורות המתפשטים למטה בו"ק דגופא דז"א. ולהיותם גבוהות ומעולות מאד, לכן הקליפות שולטים מאד באלו טיפות הקרי. והנה כיון שקין הוא הבכור כמ"ש בספר התיקונין על פסוק הלא אם תיטיב שאת, לכן אלו טיפות קרי המעולות מאד, נתערבו בו:

עוד סיבה ג', לפי שכל אלו הטיפות של קרי הם גבורות, כי שם יכולים הקליפות הנקרא קרי להתאחז בהם. והנה קין הוא עיטרא דגבורה כנודע, ולכן נתערבו בו, להיותם מן השורש שלו. ולכן כל טיפות קרי הראשונות והאחרונות שהיו מהזכר לבדו, כיון שנולד קין מזכר ונקבה ובפרט שהיו מן השרש שלו, נכללו כולם עמו, כי כלם משרש אחד, והוא צריך לתקן את כלם. וזהו הטעם שנולד קין רובו רע ומעוטו טוב, לפי שהיו כלולים בו כל טפות קרי הנזכר, ובהם נאחזים הקליפות רבות מאד:

ונבאר עתה מאמר רז"ל, על פסוק וימח את כל היקום, זה קין, שתלאו הקב"ה ברפיון בין השמים ובין הארץ ובא המבול ושטפו וכו'. והענין הוא במה שנתבאר, כי כל טיפות קרי של אדה"ר הראשונים והאחרונים נכללו בקין, להיותם משורש אחד, ובפרט כי הוא נולד מזכר ונקבה, והיה בו יכולת לתקנם, והיה מחוייב לתקנם. ואדרבא הוסיף לחטא, בסוד מה שידעת, כי כל דור המבול היה בשניו של קין, מחויאל ומתושלח וכו', וכלם היו משחיתים זרעם על הארץ, וקלקלו יותר מבראשונה, עד שנמחו במי המבול מים רותחין, מדה כנגד מדה כנודע:

והנה קין אביהם עצמו, מן היום שחטא, עד שבא המבול, תלאו הקב"ה ברפיון. פירוש, כי הנוצר ע"י זכר ונקבה, היא טיפה חזקה ועומדת קיימת, לפי שיוצאות מן הזכר בבחי' מים רופפין, ונכנסה בנקבה ונקרשת, בסוד רקיע חזק, וקיים בפרצוף ובאיברים קשים וחזקים. אבל הטיפה של קרי שיוצאת מן הזכר לבדו, יש לה שני חסרונות, האחד, שהיא רופפת, כי היא טיפת מים. והשנית, שהיא הלויה באויר, כי מן הזכר הנקרא שמים יצאה, ובנקבה הנקראת ארץ לא נכנסה, ולכן היא תלויה באויר, בין השמים לארץ, ואין לה מנוחה כלל, עד שתכנס בנקבה. וז"ש על קין, שהיו בו שני חסרונות אלו, האחד, שהיה תלוי בין השמים לארץ. והב', שהיה ברפיון. וכל זה היה לסבת אותם הטפות של קרי שהיו כלולים בו כנזכר. וכשבאו מי המבול מים רותחין, מדה כנגד מדה, מצאוהו תלוי באויר ברפיון, ומחאוהו כי אם היה מתקן אותם הנשמות של טיפות קרי, לא היה המבול מוחה אותם. אבל כיון שלא נתקנו, היו הנשמות של טיפות קרי תלוים באויר השמים, שהם בחי' שדים ורוחין, העומדים תלוים באוירא דרקיעא תמיד, כנזכר בזוהר בהרבה מקומות, אם באדרת נשא ואם בפרשת אחרי מות. ואם בפרשת תזריע. ואם בפרשת ויקרא, וכיון דלא נצטיירו בנקבה, ולא יכלו לא לעלות למעלה ולא לירד למטה בעולם הזה ליכנס בגופי הילדים. לכן נמוחו במי המבול, שמצאום תלוים שם באויר, בבחי' שדין ורוחין. וז"ש על קין, שהיה תלוי בין השמים ובין הארץ, כי השמים הוא הזכר, והארץ היא הנקבה, והטיפות ההם יצאו מן השמים שהוא הזכר, ואל הארץ שהיא הנקבה לא הגיעו, ונשארו תלוים ברפיון:

גם ז"ס מ"ש רז"ל, כי השדין והרוחין נבראו בע"ש בין השמשות, לפי שהם מבחי' אותם טיפות קרי, שהיו רוחין בלא גופין, כי לא נצטיירו בנקבה. וכבר ידעת, כי גם קין נולד בע"ש, סמוך למנחה ובין השמשות, והנה אחר שאלו טיפות קרי נמוחו בדור המבול, הוסר מהם קליפתם הנאחזת בהם, ומאז הם חוזרים ונכנסים בנקבה העליונה, ושם הם נתקנות ומצטיירות, ויולדות (ס"א ויורדות) בעוה"ז בגופות הנולדים, כשאר הנשמות, ומאז עד עתה הולכות ונתקנות מעט מעט כנודע:

והנה אעפ"י שכל הטיפות של הקרי של אדם נכללו בקין, ודאי שהם נחלקים לג' חלוקות, הא' הוא, טיפות קרי קודם שנולד קין. הב', טיפות קין עצמו, שהיה מזכר ונקבה. הג', טיפות קרי שלאחר הולדת קין:

ודע, שאעפ"י שאמרנו למעלה, כי הנשמות הבאות מטיפות הקרי, הם גדולות וגבוהות מאד מאד, מן שאר הנשמות הבאות מזווג זכר ונקבה. עכ"ז יש הפרש בין טיפות קרי שקודם שנולד קין, מאותם שלאחר שנולד. כי הטיפות של הקרי הראשונות קודם שנולד קין, מעולות וגדולות מאד, מן הטיפות של קרי שלאחר שנולד קין:

וכבר הודעתיך, כי מיכה המורשתי, הוא משורש קין, והוא מאלו הטיפות של קרי הראשונות, והם יותר מעולות. וזהו המורשתי, לשון ראשית. אך נחום האלקושי, ג"כ הוא משורש קין, אלא שהוא מטיפות קרי האחרונות וזהו האלקושי, מלשון מלקוש. נמצא, מיכה יורה. נחום מלקוש. שהם טיפות גשם האחרונות:

והנה יחזקאל הנביא, וחזקיהו מלך יהודה, שניהם משרש קין, והם מן הטיפות הראשונות של קרי, שהם יותר מעולות. ולפי שבתחלה היו נשמותיהם תלוים ברפיון כנזכר, לכן נזכרו נשמותיהם כך בלשון חזק, להורות על תיקונם, שנתקנו תיקון גמור, ונתחזקו לגמרי מרפיונם:

ושם בשער הגלגולים הודעתיך, ההפרש שבין יחזקאל לחזקיה, כי חזקיה מצד הראש שיש בפרצוף שורש קין, ולכן יש בו אותיות י"ה, שהוא או"א, הנקראים י"ה, והם סוד הראש. אבל יחזקאל מצד הרגלים, ולכן נאמר בו בן אדם עמוד על רגליך ואדבר אותך, כי הוא מבחי' הרגלים, שהיו רופפים, ונתחזקו ולכן עמוד על רגליך,

והתחזק בהם:

גם לכן נקרא בן אדם, להורות, שהוא משורש קין, שהיה בן אדה"ר ממש, ואעפ"י שגם הבל בן אדם הוא, עכ"ז הבן הראשון שהיה לאדם, הוא קין:

ועוד, להורות, כי היה מטיפות הקרי שנולדו קודם קין כנזכר, ואותם הטיפות היו בן אדם לבד, ולא בן אדם וחוה, ולכן נקרא בן אדם:

גם בזה תבין מ"ש לקמן בספר יחזקאל, כי מתה אשתו במגפה, כמש"ה (יחזקאל כ"ד) בן אדם הנני לוקח מחמד עיניך במגפה. ולכאורה הוא דבר תימא, למה מתה על לא חמס עשתה. אבל הענין הוא, כי יחזקאל היה מן שורש קין, שהרג להבל, ולקח תאומתו היתירה. וכבר נתבאר אצלינו בענין התאומות היתירות, כי קורבה גדולה יש לתאומה היתירה עם קין, כי בחלקו ובמקומו עומדת. ולכן גם יחזקאל לקחה, כי בחלקו היא, אלא שאינה אשתו ממש, ולכן מתה אשתו, שהיא בסוד התאומה יתירה, ואז נתקן מאותו עון שהרג קין להבל, על התאומה ההיא:

גם בזה תבין מ"ש לקמן, והכהנים הלוים שהוא משורש קין, שהוא הבכור, ולו ראוי הכהונה והמלכות והבכורה. כמש"ה, הלא אם תטיב שאת, ואין שאת אלא כהונה. וכיון שיחזקאל תקן פגמו של קין, וכה להיות כהן, כי לו משפט הבכורה הכהונה:

גם בזה תבין מ"ש לקמן, והכהנים הלוים בני צדוק, כי הוא תימה, כי לא מצינו בשום מקום שקרא אל הכהנים בשם לוים אל)ו יחזקאל ואי אפשר לפרש ולומר, שהכהנים וגם הלוים יכנסו לעבוד במקדש, לפי שאין הלוים בני צדוק כלל, ואיך קראם בני צדוק. ועוד כי אין עבודה אלא בכהנים, ולא בלוים. אבל הענין מבואר במה שאמרנו, כי בתחלה היתה עבודה בבכורות, כי להם משפט הכהונה, וכשחטאו ניתנה לבני אהרן הכהנים. והנה קין הוא הבכור ואלו זכה, היה לו ג' עטרות הנזכר, והאחת מהם היא הכהונה, כמש"ה הלא אם תיטב שאת. וכמש"ה, וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם. וכיון שחטא קין, אבד בכורתו וכהונתו, ונתנה להבל אחיו, וכמו שהודעתיך כי אהרן הוא משורש הבל:

והנה קין והבל הם גבורות וחסדים כנודע. ומן הראוי היה, שהגבורות והם קין הבכור, והם מעולות מן החסדים, כמבואר אצלינו בסוד אשת חיל עטרת בעלה, והגבורות הם נקבות וכן הלוים שהם מן הגבורות של קין, היה ראוי שהם יהיו כהנים, כי להם כתר הכהונה, שהם הבכורות. וכהנים שהם משרש הבל, יהיו לוים. אלא שבחטאו של קין, נהפך הענין, על דרך מה שנודע, כי משה שהיה בתחלה כהן, נהיה ללוי. ואהרן שהיה לוי, נהפך לכהן. כמ"ש חז"ל ע"פ הלא אהרן אחיך הלוי:

והנה בעה"ז, ששרש הבל, להיותם מן החסדים, הם יותר נקיים, ורובם טוב, ומעוטם רע, היו עתה כהנים. אבל לעת"ל, שנשמות שרש קין נטהרו מן הקליפות, ונתקנו, יחזור קין ויטול בכורתו הראויה לו. ומה שעתה היו הכהנים עובדים, יהיו אז הלוים עובדים בכהונה. באופן, שהכהנים יחזרו להיותם לוים, והלוים יהיו כהנים. וז"ש והכהנים הלוים בני צדוק וגו'. פירוש, כי הכהנים אשר ישמשו בכהונה לעתיד, יהיו מאותם שעתה היו לוים. ואלו הלוים שעתה, יהיו אז כהנים בני צדוק. כי אז יתקיים קרא דכתיב, הלא אם תיטב שאת:

ואמנם היות נבואה זו ע"י יחזקאל, היה, לפי ששום נביא לא נתנבא בענין העבודה שלעת"ל, אלא הוא, לפי שהוא משרש קין, שתקן פגמו לגמרי, וזכה להיות כהן כנזכר, לכן נתנבא על כל שאר שרש קין, שהם יהיו כהנים לעת"ל כנזכר:

סימן ט':

והנה ששה אנשים באים מדרך שער העליון ואיש אחד לבוש הבדים וקסת הסופר במתניו:

דע, כי האיש הזה, הוא גבריאל המלאך, והוא אוחז כל הגבורות העליונות, שהם ה' גבורות מנצפ"ך, שיש באימא. וה' גבורות שבנוקבא דזעיר. כי לכך מנצפ"ך, הם אותיות כפולות כנודע. והנה ב"פ מנצפ"ך, הם בגימטריא קס"ת הסופר:

סימן כ"ח:

בן אדם אמור לנגיד צור כה אמר ה' וגו':

הנה נודע, ענין גאות חירם מלך צור לאמר מושב אלהים ישבתי, כנראה שהוא דבר מתמיה מאד, אבל זה יובן, במה שהודעתיך בפרעה מלך מצרים, שגם הוא נתגאה לומר שהיה אלוה, כמש"ה, לי יארי ואני עשיתיני. ושם נתבאר כי כל הגאוה היא בגרון, וכמש"ה ותלכנה בנות ציון נטויות גרון. והנה פרעה וחירם, שניהם מבחי' הקליפות הנאחזות בגרון דו"א, ולכן נקרא פרעה מלך מצרים, כי מצרים הוא הגרון, שהוא מקום צר מאד, כי הג' מוחין דקטנות דזעיר, שהם מבחי' אלהים, יורדים שם בקבוץ צר מאד, כאשר נכנסים המוחין דגדלות דהוי"ה בראש כנודע. וכן צור, הוא מלשון מצור, כמו מצרים. גם פרעה, הוא חילוף אתוון הערף, שיש באחורי הגרון. וכן חירם בגימטריא גרון עם הכולל, כי הוא מצד פני הגרון, ולא מצד הערף. וכבר ביארנו, כי גרון בגימטריא ג' שמות אלהי"ם, שהם ג' מוחין דקטנות הנזכר שירדו שם. וכל החיצונים והקליפות, ראשית יניקתם הוא כאן בגרון, לפי שלמולה במקום הראש, הם מוחין דהוי"ה דגדלות, ואין להם אחיזה שם, ולכן כל הקליפות הנאחזים באבר הגרון, ששם מוחין דקטנות, והוא ראשית מקום אחיזתם, הם גדולים מכל שאר הקליפות, ומעלתם גדולה מאד. ולכן פרעה וחירם הנאחזים שם כנזכר, הם גבוהים מאד, ולכן נתגאו להעשות אלוהות. וז"ש פרעה, לא ידעתי את ה', לפי שאין לו אחיזה למעלה במוחין דהוי"ה, אלא במוחין דקטנות דאלהים. וז"ש ג"כ, אצבע אלהים היא. וז"ש ליוסף, אחרי אשר הודיע אלהים אותך. וכן חירם אמר, מושב אלהים ישבתי, כי נאחז ונתיישב במקום אלהי"ם שבגרון כנזכר:

ובזה תבין, למה חיה חירם מלך צור אלף שנה, לפי שהאחוריים של אלהים דמילוי ההי"ן, הם בגימטריא אלף. ואמנם סיבת היות בהמ"ק נבנה על ידו בימי שלמה הוא, לפי שהיה מעורב בו ניצוץ קדושה, שחטפוה הקליפות מן הגרון דו"א, ולקחוה להם:

סימן מ"ד:

והכהנים הלוים בני צדוק וגו':

כבר נתבאר לעיל בתחלת ספר יחזקאל ע"ש. עוד אפשר לפרש, כי הנה מצינו ג"כ, דכתיב ונגשו הכהנים בני לוי, וכיוצא בזה. וכמה פעמים נקראים הכהנים בשם לוים, והענין הוא, כי הכהן הגדול, הוא בחכמה כנודע. והלוי העליון, הוא בבינה. ולהיות כי הבינה רחמים, ואין הגבורות ניכרים בה, יש לה קשר גדול והתחברות נמרץ עם החכמה, שהוא כהן, ולא אתפרשן כנודע, וכחדא שריין. ולכן הכהנים נקראים בשם לוים, כי הכל חבור אחד. אבל למטה בחסד וגבורה, שיש שם הפרש, כי הגבורה ניכר כחה, אינה נקשרת עם החסד, יש הפרש בין הכהנים אל הלוים. וזהו, מה שהודעתיך בסוד לחם הפנים הנאכל לכהנים, כי הלחם בגימטריא מולא דא"א, הנאכל לכהנים, שהם או"א: